

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-03-09
Besvaras senast
2026-03-24

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2025/26:382 Underlag för lagstiftning på det rättspolitiska området

Den 5 mars kom Lagrådets yttrande över regeringens förslag om dubbla straff för brott i kriminella nätverk och skärpta straffskalor. Vi har under den här mandatperioden fått vänja oss vid att läsa hård kritik från Lagrådet, men det här yttrandet får ändå sägas vara något i särklass.

Lagarådet skriver bland annat i sammanfattningen:

Lagarådet avstyrker lagförslagen i deras helhet. Huvudpunkterna i Lagrådets kritik är följande.

1. Lagrådsremissen är en del i ett reformarbete på straffrättens område som innefattar ett stort antal skilda lagförslag som på kort tid har kommit i en strid ström utan tydlig samordning. Detta gör det hart när omöjligt att överblicka förslagen och deras konsekvenser.
2. Handläggningen av lagstiftningsärendet har varit undermålig och uppfyller inte grundlagens krav på hur regeringsärenden ska beredas. Straffreformutredningen fick alltför kort tid på sig för att fullgöra sitt omfattande uppdrag, och trots att utredningens betänkande var mycket omfångsrikt innehöll det inte tillräckligt underlag för att remissinstanserna skulle kunna bedöma förslagen på ett tillfredsställande sätt. Till detta kommer att remissinstanserna fick alltför kort tid på sig.
3. Många remissinstanser har varit påfallande kritiska till utredningens förslag. Men regeringen har inte i nämnvärd utsträckning tagit hänsyn till remissinstansernas synpunkter.
4. Förslagen brister så mycket i kvalitet att de inte har förutsättningar att bli ny lag. Allmänt gäller att lagrådsremissen inte är tillräckligt genomtänkt. För Lagrådet framstår den som ett hastverk.
5. I remissen sägs att det behövs en höjd allmän repressionsnivå, bland annat för att brottsligheten ska minska och tryggheten öka. Lagrådet framhåller att regeringen inte lägger fram något underlag som ger stöd för att straffskärpnarna kan förväntas få ett sådant resultat.

Det här är ett exempel på hur regeringen lägger fram lagförslag som inte har

stöd i forskning och erfarenhet och som enligt bland annat forskare och remissinstanser riskerar att få motsatt effekt mot vad som är tänkt, eller inte få någon effekt, trots höga kostnader. Andra kritiserade förslag är förslaget om ungdomsfängelser och förslaget om att sänka straffmyndighetsåldern till 13 år.

Med anledning av detta vill jag fråga justitieminister Gunnar Strömmer:

1. Vilka skäl ligger bakom när ministern och regeringen går emot remissinstanser, forskare och Lagrådet då politiska förslag läggs fram?
2. Vilka underlag har ministern och regeringen för sina antaganden att förslagen om höjda straff kommer att göra samhället tryggare?
3. På vilket underlag fattade ministern och regeringen beslutet om att föreslå sänkt straffmyndighetsålder till just 13 år?
4. Har ministern tagit initiativ till en analys av på vilket sätt Kriminalvården är mer lämpad än Sis att vårda och rehabilitera unga personer som gjort sig skyldiga till brott, och kan ministern i så fall redogöra för resultatet?

.....

Ulrika Westerlund (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren